

АНАЛІЗ СТАНУ ТА ДИНАМІКИ МІЖНАРОДНОЇ ДОПОМОГИ ДЛЯ СЕКТОРУ БУДІВНИЦТВА УКРАЇНИ У ВОЄННИЙ ЧАС

Будівництво є галуззю матеріального виробництва і охоплює широкий спектр виробничих процесів. Будівельний сектор є життєво важливим для економіки, однак вже через рік після початку повномасштабної російської військової окупації загальний прямий задокументований збиток житловій та нежитловій нерухомості та іншій інфраструктурі перевищив 143,8 млрд доларів США (витрати на відновлення). Найбільша частка прямих збитків припадає на житлові будинки (37,3%, 53,6 млрд доларів США) та інфраструктуру (25,2%, 36,2 млрд доларів США).

Рис. 1. Прямі втрати за типами майна, \$ млрд

Джерело: складено за [1]

Подолати наслідки руйнувань та повноцінно розвиватися будівельному сектору заважає низка проблем. Серед них - перехід війни у "затяжну фазу", порушення або відсутність логістики доставки будівельних матеріалів, брак кваліфікованої робочої сили, зростання цін на матеріали та паливо, перенаправлення державного бюджету на фінансування потреб збройних сил, а також окупація територій. Необхідно вжити заходів для розвитку будівельного сектору, а також більш активно залучати міжнародну фінансову допомогу.

Так, 31 березня 2023 року Виконавча рада МВФ схвалила нову чотирирічну програму розширеного фінансування (EFF) для України обсягом 15,6 млрд доларів США [2]. Світовий банк вирішив надати грант у розмірі 200 мільйонів доларів США на реалізацію проекту з відновлення енергетики та інфраструктури в Україні [3]. ЄБРР надав кредит у розмірі 42 млн євро компанії Selsanit, провідному польському виробнику керамічної плитки та сантехніки, яка має значні активи в Україні та відіграє ключову роль у відновленні інфраструктури [2]. Європейський інвестиційний банк схвалив додатковий

кредит у розмірі 20 мільйонів євро на розширення системи водопостачання та водовідведення Миколаєва [4]. Федеральне міністерство розвитку Німеччини (BMZ) виділило Україні додаткові кошти на загальну суму 111 млн євро [5]. Метою є забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб та підтримка українських муніципалітетів, наприклад, допомога у ремонті та обладнанні дитячих садків, шкіл і лікарень. Франція готується надати Україні 2 млрд євро в рамках довгострокового плану, частина з яких буде спрямована на реконструкцію [6]. Литва планує виділити 10 млн євро на відновлення України через спеціальний механізм, створений Світовим банком для фінансування процесу відбудови української держави [7]. Уряд Данії запустив нову програму підтримки України на 2023 рік, передбачивши 1 млрд євро [8]. Окреме місце в цій програмі займає реконструкція Миколаєва. Уряд Японії надасть Україні 3,5 мільярда доларів США у 2023 році [9]. Японія також висловила готовність підтримати відновлення України, зокрема через можливі спільні проекти з Японським агентством міжнародного співробітництва (JICA).

Очікується, що приватний капітал стане важливим фінансовим гравцем, якщо вдасться пом'якшити воєнні ризики одразу після війни.

Список використаних джерел

1. Звіт про прямі збитки інфраструктури від руйнувань внаслідок військової агресії росії проти України за рік від початку повномасштабного вторгнення. Національна рада з відновлення України від наслідків війни. 2023. С. 8-23
2. Відбудова України після війни: Що варто зробити вже зараз. *Економічна правда*. URL : <https://www.epravda.com.ua/publications/2023/10/17/705238/> (дата звернення 13.02.2024)
3. Будівельний сектор має потужності для відновлення України. USAID. URL: <https://era-ukraine.org.ua/budivelnnyy-sektor-maie-potuzhnosti-dlia-vidnovlennia-ukrainy/> (дата звернення 13.02.2024)
4. В умовах війни: що відбувається у будівельному секторі. *Interfax Ukraine*. URL : <https://interfax.com.ua/news/blog/896001.html> (дата звернення 17.02.2024)
5. Андрусевич А., Андрусевич. Н., Козак З. Повоєнне відновлення міст України: зелена відбудова та зелена трансформація. 2022. С. 13-29
6. У I півріччі 2023 індекс будівельної продукції зріс до 118,4%. URL : <https://skilky-skilky.info/u-i-pivrichchi-2023-indeks-budivelnoi-produktsii-zris-do-118-4/> (дата звернення 17.02.2024)
7. Допомога міжнародних фінансових інститутів Україні. *Національний інститут стратегічних досліджень*. URL : <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/dopomoha-mizhnarodnykh-finansovykh-instytutiv-ukrayini-monitorynh-2603> (дата звернення 15.02.2024)
8. Концепція стратегії повоєнного відновлення та розвитку України. Національний інститут стратегічних досліджень. URL :

<https://niss.gov.ua/sites/default/files/2022-05/stratvidnovlennya-koncept-v2.pdf>
(дата звернення 20.02.2024);

9. Відродження будівельної галузі в умовах війни. Український центр сталевих будівництва. URL : <https://uscc.ua/news/vidrodzenna-budivelnoi-galuzi-v-umovah-vijni> (дата звернення 17.02.2024)

Іванішина А.М.

Здобувачка 33 групи ФМЕ

Уханова І.О.

кандидат економічних наук, доцент

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ТНК АВТОМОБІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Автомобільна промисловість – це один із найважливіших секторів світової економіки. Він характеризується високим рівнем конкуренції та динамізмом розвитку. У цьому секторі домінують транснаціональні корпорації (ТНК), які володіють значними ресурсами та можливостями. Перші ТНК автомобільної промисловості з'явилися наприкінці XIX століття. Це були американські та європейські компанії, такі як Ford, General Motors, Daimler AG, Volkswagen AG. Ці компанії швидко розширили свою діяльність на інші країни світу, створивши заводи та дослідницькі центри по всьому світу. Організаційна структура транснаціональних корпорацій в автомобільній промисловості є складною та багаторівневою. Вона покликана забезпечити координацію діяльності компанії на міжнародному рівні, а також ефективно управління всіма аспектами бізнесу. Штаб-квартира ТНК є головним центром прийняття рішень. Регіональні штаб-квартири відповідають за координацію діяльності ТНК в певних регіонах світу. Дочірні компанії є юридично самостійними компаніями, які повністю або частково належать ТНК. Їх функції можуть включати: виробництво та продаж автомобілів; маркетинг та рекламу; післяпродажне обслуговування та фінансовий менеджмент [1].

Транснаціональні корпорації в автомобільній промисловості використовують різні конкурентні стратегії, щоб завоювати та утримати свою частку ринку. Ці стратегії можна поділити на кілька основних категорій:

1. Інновації: ТНК активно інвестують в дослідження та розробки, щоб створювати нові продукти та технології. Це може включати розробку нових моделей автомобілів, електричних та автономних транспортних засобів, а також інновацій у сфері виробництва та матеріалів. Прикладом інноваційної стратегії може бути компанія Tesla, яка стала лідером у виробництві електромобілів.

2. Диференціація продукції: ТНК пропонують широкий спектр автомобілів, щоб задовольнити різні потреби та вподобання споживачів. Це може включати різні типи кузова, двигунів, комплектацій та додаткового